

BIBLIOTECA

PENTRU TOȚI

EURIPIDE

EUUBA

(TRAGEDIE)

Tradusă în versuri

DE

EUGENIU DINESCU

EDITURA

Librăriei «**UNIVERSALA**» Alcalay & Co.

București Calea Victoriei, 27.

Pretul 5 Lei

CE ESTE ARTA

☒ Ce este arta s'ar cuveni să știe or care om, care s'ar supăra dacă i-ai spune că nu e cult. Artă a'nceput să dobândească la noi tot mai multă însemnătate. A început să se știe, că o țară poate pieri, dar că artă acelei țări și acelu neam, creiată de oameni de geniu, nu va pieri.

Aproape tot timpul anului sânt în București expoziții peste expoziții de pictură. Muzeul Simu ar face cinste orcărui oraș din apus. Monumentele se înmulțesc pe piețele publice. Este nevoie să știm toți ce este artă, dintr'un izvor sigur, dela o competență. În „*Biblioteca pentru toți*” sânt două cărți care laolaltă fac o singură operă, cărți în care se deslușește frumos și pe înțelesul tuturor, dar nu, vulgar, ce este *Artă*.

Fără pedanterie, plăcut, cu înlesnire, ni se arată, cu modere eterne, din timpii cei mai depărtați până în zilele noastre, cu 42 de ilustrații, artă cea mare, biruitoarea morții.

Autorii, Pécaut, și Baude, merită slava noastră a tuturor. (Numerele 50 și 56).

494089Y

011-2
E 90

BIBLIOTECA PENTRU TOȚI

EURIPIDE

ECUBA

(TRAGEDIE)

TRADUSA IN VERSURI

DE

EUGENIU DINESCU

FONDUL
IOSIF PERVAIN

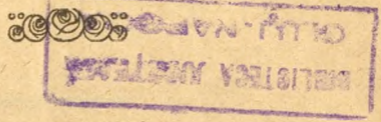
* * *

1994

2
1996

2
2000

hgh. 089

BUCUREȘTI

EDITURA LIBRARIEI „UNIVERSALA“ ALCALAY & Co.

No. 27, CALEA VICTORIEI No. 27

2077

2/EGO

„BIBLIOTECA PENTRU TOȚI“
Se completează de pe o zi pe alta și
va continua cu numere noi

Institut de Arte Grafice „MERCUR“
BUCUREȘTI, Str. N. Bălcescu, 14 Tel. 52/78

ECUBA

Această tragedie a fost scrisă de marele poet grec Euripide (480-406 a Ch.). Intr'însa se descrie groaznicele suferințe ale Ecubei, (soția lui Priam, regele Troei) care în aceeași zi a fost silită să vadă cadavrele a doi copii ai săi: Polidor, ucis de amicul lui Priam, Polimistor, regele Traciei, ca să-l jefuiască de bani și Polixenia, jertfită de greci, pentru că așa cerea fantoma lui Ahile, unul din șefii lor și care fusese omorât în legendarul război greco-troian.

Desnodământul tragediei constă în faptul că Ecuba, drept răzbunare, scoate ochii lui Polimistor și 'i omoară copilașii.

PERSONAJELE PIESEI

1. *Umbra lui Polidor* (băiatul cel mai mic al lui Priam, regele Troei).
 2. *Ecuba*, soția lui Priam.
 3. *Corul de femei și fete troene*, luate prizoniere de Greci.
 4. *Polixenia*, una din fetele lui Priam.
 5. *Ulise*, unul din frunțașii armatei grecești.
 6. *Taltivos*, heroldul oastei grecești.
 7. *O servitoare* de-a Ecubei.
 8. *Agamemnon*, șeful suprem al expediției grecești contra Troei.
 9. *Polimistor*, regele Traciei, vecin și amic cu Priam și ucigașul lui Polidor.
-

ACTUL I.

SCENA I.

Spectrul lui Polidor

1. Sânt Polidor, băiatul lui Priam și-al Ecubei,
Copila lui Chisseus. — Venii, lăsând locașul
Ascuns, unde stă morții, și poarta'ntunecimii,
Și unde însuși Hades stă despărțit de-alți zei.
Când patria'mi troiană era'n pericol mare
De a cădea sub lancea grecească, al meu tată,
De grije, mă trimise din țara părintească
In casa unui oaspe, la tracul Polimistor
Care cultivă câmpul prea bun din Chersonesa,
Domnind peste poporu-i ce caii își iubește,
Și-având drept sceptru — o lance. Tata'n ascuns trimese
Cu mine și mult aur, ca dacă vre odată
Se va'ntâmpla să cadă și zidurile Troei

Să nu simtă lipsă copiii în viață.
Din Priamizi mai tânăr tot eu eram ; dar tocmai
Acest lucru mă scoase din țară ; căci nici arme
Nici lance'n brațu'mi tânăr să port n'aveam putere.
Astfel, cât ședeau drepte—ale țării meterezuri
Și turnurile sale erau tot neatînse,
Iar Ector, al meu frate, avea noroc în luptă,
Și eu nefericitul creșteam ca o mlădiță,
Plin de 'ngrijiri la Tracul bărbat amic cu tata.
Dar dar după ce pierit-au și Troia și-a lui Ector
Viață, și-ale casei altare-au fost distruse
Și însuși tata cade lângă altarul sacru
Fiind junghiat de mâna lui Pir pătat de sânge,
Atunci oaspele tatii, de setea bogăției,
Mă 'njunghie și pe mine și după ce mă 'njunghe
M'aruncă 'n apa mării, să stăpânească singur
Averea-mi în palatu-i.—Neplâns și fără groapă
Zac uneori pe țărmuri și une ori în mare,
Fiind purtat de multe săltări de val puternic.
Acum m'avânt spre mama iubită, spre Ecuba,
După ce-mi lăsai trupul de piele și de oase,
Plutind mereu în aer—s'au împlinit trei zile—
Tocmai de când și dânsa nefericita șade

In chersonozu-acesta, adusă de la Troia.
Iar Grecii își trec vremea în tihnă prin corăbii
Pe țărmurile acestei țări trace, căci Achile,
A lui Peleu odraslă, eșind din groapa morții,
Opri toată armata elenă care tocmai
Își îndrepta lopata și pânza către casă.
El cere ca răsplată de preț și ca o jertfă
Pe sora'mi Polixena, pentru mormânt sortită.
Și-o va avea, de sigur: amicii lui nu-l lasă.
Nerăsplătit pe dânsul.—Astfel destinul face
Ca soră-mea să moară tocmai în ziua de-astăzi.
De-odat' două cadavre vedea-va mama noastră:
Pe-al meu și-al sorei mele nefericită'n viață.
Ca să obțin mormântu-mi voi apărea în valuri,
Nenorocit, naintea unei umile slave:
Căci m'am rugat ferbinte la zeii din Infernuri
Șă-mi dea și mie-o groapă și să-mi îngăduiască
Să cad la pieptul mamei. Și cred că o să capăt
Ce vreau; dar m'oiu retrage departe de bătrâna
Ecuba (tresare) A! din cortul lui Agamemnon iese
De spectru'mi speriată (tot aparte) Vai mamă! O! tu care
Din case de regină văzuși ziua robiei!
Ce rău o duci acuma și ce bine alt'dată!

Un zeu ce-i plin de pizmă în cumpănă îți pune
Norocul de-altă dată, loviudu-te pe tine.

SCENA II.

Ecuba

59. Copilelor, conduceți în casă pe bătrână,
Troencelor, dați sprijin, unei consclave-acnma

Deși regină 'n vremuri.

Luați-mă de mâna bătrână și mă duceți,
Iar eu proptindu'mi brațul pe cârja 'ncovoiată,
Zoresc slaba mișcare a membrilor încete.
O fulger al lui Joe! O noapte 'ntunecoasă!
De ce tresar, în noapte, de spasme și vedenii?
Plecați din ochi, fantome, ce v'am văzut grozave
In visuri despre fata-mi iubită, Polixena
Și despre băețelu-mi scăpat în țara tracă.
Zei pământești! Scăpați-mi băeatul care singur
E stâlpul casei mele și care șade 'n paza
Unui amic al nostru, în țara omătoasă.
Ce nou va mai fi oare?
Și care cântec jalnic veni-va peste jale?
Fiori și așa groază într'una, niciodată

Nu am simțit în suflet,
Troenelor fecioare ! Unde găsi-voiu oare
Al lui Elenos spirit divin sau al Cassandrei
Să'mi tălmăcească visul ?
Căci am văzut o ciută pestriță, sfâșiată
De ghiara sângeroasă a unui lup, răpită
De pe genuchi ; și'ndată avui o altă spaimă :
Fantoma lui Achile a apărut pe vârful
Înalt de pe mormântu-i, cerând ca recompensă
Pe una din Troene destul de încercate.
O zei ! Vă rog fierbinte, goniți de la copila'mi
Această rea ursită.

SCENA III

Corul

Ecuba, Corul

96. Ecubo, către tine m'am furișat în grabă,
Lăsând o clipă cortul regesc, unde destinul
Făcu să ajung sclavă, gonită din orașul
Troian, prin vârful lăncii, de Elini cucerită.
De loc nu vin, femei, să-ți ușurez durerea,
Ci aducând cu mine o veste grea și mare,

Sunt tocmai vestitoare de rele pentru tine :
In plină adunare a grecilor — se spune —
Găsit-au ei cu cale să fie hotărâtă
Copila ta ca jertfă pentru Ahil. Și știi tu
Că dânsul apărut-a în armele-i de aur
Și că urcat pe vârful mormântului, oprit-a
Corăbiile mării cu pânzele legate
De funii, strigând astfel : «Danai ! Unde vă duceți ;
Lăsând fără răsplată mormântul meu ?». Atuncea
A izbucnit furtuna unei grozave certe :
In vajnica armată a Grecilor părerea
Era 'mpărțită 'n două : unii credeau cu cale
Pentru mormânt să dèe o jertfă, nimic alții ;
De-o parte Agamemnon ce 'mpărtășește patul
Bacantei profetese, voia al vostru bine ;
Iar Tezeizii gemeni, vlăstare din Atena,
Țineau două discursuri ; cădeau însă la pace
De-a răsplăti cu sânge plăpând, cum se cuvine,
Mormântul lui Ahile ; ziceau că niciodată
Nu trebuie să pună culcușul profetesei
Mai sus d'a lui Ahile bravură ; și 'ncordarea
Părerilor contrare era mai—mai egală
Dar tocm'atunci Ulise cel prea bogat în gânduri,

Șiret la vorbă dulce, cu trecere la plebe,
Convinge-armata toată să nu cum-va să lase
Nerăsplătit pe cel mai viteaz dintre toți grecii ;
Pentru-o victimă sclavă !.... și să nu dea prilejul
Ca vre un mort ce șeade în fața Persefonei
Să-i spună că Danaii plecați din șesul Troei
Nu au recunoștință chiar față de Danaii
Cari au murit în luptă pentru grecimea 'ntreagă.
— Cât ai clipi, Ulise veni-va ca să'ți smulgă
Mlădița de la sânu-ți, s'o iee cu de- sila
Din brațele-ți bătrâne.....Dar du-te pe la temple,
Te du și la altare ; cuprinde pe-Agamemnon
De-ai săi genuchi și roagă-l ; invoacă zei din ceruri
Și zeii din Adâncuri. Căci ori că rugăciunea
Te va scuti pe tine de-a rămânea lipsită
De fata'ți neferice, ori că vei fi silită
S'o vezi cum cade 'n fața mormântului, pătată
De sângele-i ce-ar curge în val cu negru luciu
Și ar țâșni din gâtu-i plin de găтели de aur.

Ecuba

152. O ! Ce nenorocită-s ! Ce să mai strig acum ?
Ce țipăt ? Ce bocire ? Și peste-o bătrânețe

Nenorocită vine sclavia ne'ndurată.
 Vai ! Cine mă proteje ? Ce neam, oraș ? Vai mie !
 Bătrânul apucat-a pe drumul veșniciei ;
 Asemenea copiii. Pe care drum cârmi-voiu ?
 Pe-acesta ori pe-acela ? Unde un zeu ori geniu
 Voi-va să m'ajute ? Troenelor, fecioare,
 Voi mi-ați vestit mari rele, m'ați omorât, pierdută-s !
 De-acu nainte nu pot să mai trăesc sub soare !
 Picioar netrebnic, du-mă, du pe bătrână'n cortu'i.
 Iar tu copilă care ești cea mai urgentă,
 Eși, haide, eși din casă și-ascultă glasul mamei
 Să vezi ce fel de veste ți-aduc despre-al tău suflet.

SCENA IV.

Polixenia, Ecuba, Corul

Polixenia

175. Vai mamă ! Ce strigi, mamă ? Ce nou vrând
 [să-mi spui oare
 Băgași în mine spaimă de pasăre plăpândă ?

Ecuba

178. Vai scumpa mea copilă !

Polixenia

179. Ce-mi spui vorbă de cobe ? E groaznic începutul.

Ecuba

180. Vai ! Vai de al tău suflet !

Polixenia

181. Vorbește, nu-mi ascunde nimic de-acum nainte.
Mă tem, mă tem, o mamă ! de desele-ți suspine.

Ecuba

184. Copil, copil de mamă în veci nenorocită !

Polixenia

185. Ce vrei să spui cu asta ?

Ecuba

186. Obșteasca hotărâre a grecilor se'ndreaptă
Asupra-ți să fii jertfă pe-a lui Ahil movilă,
Junghiată chiar de mână de om din neam Peleic.

Polixenia

189. Vai mamă ! Ce-mi spui mamă ? Fă să 'nțeleg
[mai bine

Nenorocirea asta.

Ecuba

192. Iți spun vorbe grozave
E veste că crezut-au cu cale, prin vot, grecii
Să hotărască viața-ți ce e și-a mea viață.

Polixenia

195. O mult îndurătoare, în toate încercato,
 O mamă, ce duci viață de netrăit, grăește'mi
 Ce pacoste dușmană și de nespus căzut-a
 Pe capul tău din partea vre unui zeu ? Deacuma
 Eu nu mai sunt copilul-ți ; nu-ți voi mai fi conslavă
 Nenorocită, cărje în toiul bătrâneței ;
 Căci tristă tu vedea-vei un biet vlăstar smuls iute
 Din mâna ta, întocmai ca pe un făt sălbatic
 Crescut pe vârful de munte, tăiat la beregată
 Și-apoi trimes lui Hades în umbra de Adâncuri,
 Unde și eu ședea-voi cu alți morți împreună.
 Pe tine te plâng doară, cu jalnice suspine,
 O mamă fără parte ! Cât despre-a mea viață,
 N'o plâng, căci ea e numai povară și rușine ;
 Din contră, moartea mi-este mai mare ușurare.

Corul

214. Ulise, iată, vine grăbind și vrând să'ți spună,
 Ecubo, vre o veste.

SCENA V.

Ulise, Ecuba, Polixenia, Corul

Ulise

216. Eu cred că știi, femeie, decizia armatei.
 Și votul cel cu vază, dar totuși îți voi spune :

Pe fata-ți Polixena s'o 'njunghe socot Grecii
Pe 'nnalta moviliță a gropii lui Ahile.
Au hotărât d'asemeni ca eu să fiu tovarăș
Și-aducător al fetei. Copilul lui Ahile
E-ales ca să conducă jertfirea și să facă
Pe preotul. Acuma știi dar ce-ai a face ?
Să nu stai împotrivă, nici să recurgi la luptă
De brațe și cu mine : să-ți știi mai bine vloga ;
Căci negreșit că trebui s'ai cumpăt și în rele.

Ecuba

(a parte)

226. Vai ! s'a stârnit, cum pare, furtună desperată,
Ce-i plină de suspine și nu deșeartă'n lăcrămi.
Și zău, nu mă luă moartea când îmi era firească,
Nici Zevs nu mă distruse, ci mă hrănește încă
Pentru-a vedea și rele mai mari ca ale mele !
(Către Ulisse) Dar de au voe sclavii să'ntrebe pe
[cei liberi
Nu lucruri ce 'ntristează, ori inima sfâșie,
Va trebui atuncea ca tu să-mi dai răspunsul,
Intâi dând ascultare la cele ce urmează :

Ulisse

236. E slobod, deci întreabă, căci nu-s zgârcit la vreme,

Ecuba

237. Mai știi tu când venit-ai să spionezi Troenii.
Hidos, numai în zdrențe, iar picături de sânge
Cădeau ades din ochi-ți și îți stropeau bărbia?

Ulisse

240. Da, știu, faptul n'atins-a al inimii vârf doară.

Ecuba

241. Te cunosc Elena și mi spuse numai mie...

Ulisse

242. Țin minte că într'o mare primejdie căzut-am...

Ecuba

243. Și umilit atins-ai genunchi-mi cu rugare.

Ulisse

244. În cât mâna-mi căzuse pe peptu'ți amorțită.

Ecuba

245. Și ce-ai spus tu atuncea fiindu'mi în putere?

Ulise

246. Ce-mi născocise mintea, numai să scap de moarte..

Ecuba

247. Și te-am scăpat, e vorba, și te-am trimes din țară?

Ulise

248. ...Și ca să mai văd încă lumina ăstui soare.

Ecuba

249. Nu ești dar rău tu dacă îmi dai astfel de sfaturi,
Tu ce-ai primit din parte-mi cele ce spui tu singur,
Și nu-mi faci nici un bine, ci rău pe cât se poate?
O neam ingrat ce sunteți voi toți căutătorii
De cinste prin discursuri... De mi-ați lipsi din minte
Voi care nu vă pasă de vătămați amicii,
Numai s'aveți favoarea mulțimii încântate
Cu-o vorbă iscusită! Dar urmărind chiar ăst scop,
Cam ce fel de pretexte i-au hotărât pe dânșii
Să dea votul de moarte contra copilei mele?
L'impinse lipsa oare să sacrifice oameni
Pe un mormânt, când tocmai era nemerit vite?
Ori poate că Ahile la rându-i vrând s'omoare
Pe ucigașii proprii, și-îndreptă spre-a mea fată
Omorul cu dreptate? Dar ea nici gând să-i facă
Vre-un rău. Doar pe Elena urmă s'o ceară jertfă
Pentru mormânt, căci dânsa și numai dânsa-i care
Îl duse 'n șesul Troei și îl făcu să piară,
Iar de-i să moar'o sclavă aleasă și frumoasă,
Nu-i printre noi nici asta; căci a lui Tindar tată

Frumoasă-i cât se poate și mult mai vinovată
Ca noi.— Pe deoparte am spus vorbele astea
Cu judecată rece. Pe de-altă parte-ascultă
Ce-i drept să-mi dai la rându-ți, îndată ce ți-oi cere:
Cum spui, mi-ai atins mâna și fața mea bătrână,
Căzându-mi la picioare. Acum fac tot acelea
Și eu față de tine, la fel cer îndurare,
Te rog plângând cu lacrimi să nu-mi răpești din bra
Copila și nici viața să nu i-o luați dintr'însa.
Curmați la alții firul. Prin ea numai mă bucur
Și 'mi uit de rele. Dânsa mă mângăe de multe.
Ea mi-e oraș, mi-e hrană, toiaș și călăuză.
Cei care au puterea nu trebui s'abuzeze,
Nici cei ce le surâde norocul să nu creadă
Că'n veci or duce-o bine. Și eu fui bine-odată
Și-acum nu sunt nimica. O zi doar sfărâmat-a
Intreaga-mi fericire. Dar, o scumpă bărbie!
Respectă-mă, ai milă. Sosind în oastea greacă
Arată-le oroarea d'a omorâ femeea
Pe care n'ați ucis-o de la 'nceput, când silnic
Ați smuls-o din altare, ci milă vă cuprinse.
La noi este o lege egală pentru liberi
Și pentru sclavi, când vorba-i de-a sângelui vărsare
Apoi a ta părere, chiar dacă n'ai dreptate,

Convinge ; căci aceeași vorbire dacă ese
Din gură de om mare sau din vr'un biet oricare
Nu are-aceeași vază.

Corul

294. Nu cred să fie-o fire de om așa 'ncordată
Care s'audă plângeri și țipete de jale
Și să nu-i curgă lacrimi.

Ulisse

297. Supune-te, Ecubo, nici nu-ți face'n mânie
Dușman într'al tău suflet pe cel ce drept vorbește.
Eu zău că aș fi gata să-ți scap oricând viața,
Căci tu mi-ai dat scăpare și nici n'aș spune altfel.
Dar cele ce tutora am spus, îndărăt nu-mi iau.
Odată Troia luată, urmează să dăm jertfă
Pe propria-ți copilă cerută de frunțașul
În luptă. Tocma'n asta cele mai multe-orașe
Păcătuesc, căci bravul bărbat, ca și zelosul,
Nu are osebite de cei mai răi ca dânsul.
Însă Ahil, femeie, pentru-a Eladei țară
Murind cu vitejie, e demn de cinstea noastră.
Nu ar fi dar rușine să ne servim în viață
De un amic și apoi să îl uităm, de moare ?
Fie și-așa. Socote ce-ar spune oare-cine,

De-ar fi o oaste strânsă și-ar fi să se declare
 O luptă cu dușmanii : « Ne vom lupta noi oare,
 Sau vom ținea la viață, văzând că fără cinste
 Lăsați pe cel ce moare ? » Eu care 'mi duc viața,
 Ca toți, de azi pe mâine, chiar de-ași avea puține
 Mijloace, mulțumi-m'aș. Dar țin mult la un lucru :
 Să-mi văd cinstit mormântul, căci veșnică-i răsplata.
 Iar dacă zici că suferi, ascultă-mă la rându-ți :
 Sunt printre noi bătrâne femei nefericite
 Măcar atât cât tine, bătrâni cum și neveste
 Rămase fără bravi soți, pe cari țărâna Troei
 I-ascunde pe vecie. Indură toate-acestea !
 Și dacă noi prin faptul cinstirii a-tot bravul,
 Comitem vre-o greșală, noi trage-vom ponosul.
 Nu socotiți voi, barbari, amici pe-amicii voștri,
 Nici n'aveți admirare pentru cei morți cu cinste.
 De-aceea dar Elada într'una propăși-va,
 Pe când destinul vostru cu gându-vă e seamăn.

Corul

330. Vai ! Vai ! Ce rea-i sclavia ! Induri ce nu se cade
 Te birue puterea.

Ecuba

332. O fiică ! In vânt zboară cuvintele-mi rostite

Zadarnic, cu privire la moartea ce te-așteaptă.
 Dar tu, de ai putere mai mare de cât muma,
 Zorește și dă drumul chiar țipetelor toate.
 Ca și-o privighetoare ce nu-i mai tace gura,
 Numai să scapi cu viață. Cazi rugător naintea
 Lui Odisseu, convinge'l. Ai și-un motiv puternic;
 Copii are și dânsul, în cât să-i fie milă
 De soarta-ți neferice.

Polixenia

340. Te văd, Uliș, cum dreapta tu ți-o ascunzi sub haină
 Și cum îți întorci fața să nu-ți ating bărbia.
 N'ai grije, căci scăpat-ai de Zevsu 'mi rugătorul;
 Veni-voiu după tine și fiindcă sunt silită
 Și fiindcă-mi doresc moartea; căci dacă aș vrea altfel,
 Părerere-aș rea femeie și că țin mult la viață.
 La ce-aș mai trăi oare? Avui un tată rege
Peste tot Frigii. Asta 'mi fu începutul vieții.
 Apoi am fost crescută 'n speranțe prea frumoase
 Doar pentru regi sortită și mulți rivali făcut-am,
 În ce privește cinstea de a le fi soție.
 Tot eu nefericita, eram p'atunci stăpâna
 Femeilor troene, distinsă printre fete,
 Cu zeele egală, afar de nemurire.

Iară acum sunt sclavă. Intâi numele ăsta
 Ce nu intră în gându-mi, mă face-a dori moartea.
 Apoi, aş mai da, poate, peste-un om rău la suflet
 Şi care cu parale m'o cumpăra pe mine
 Ce sunt sora lui Ector şi-a altor fraţi şi sore
 Şi m'o sili la treabă, să-i fac pâine, să-i mătur
 Prin casă, să-i ţes pânză. Şi-un sclav ca ori şi care,
 Luat şi el pe parale, 'mi va pângări culcuşul
 Dorit de regi alt' dată. Nu, zău; ofer voioasă
 Şi sloboda lumină a ochilor, şi viaţa-mi
 O dau voios lu Hades.
 Condu-mă deci, Ulise, şi apoi mă omoară!
 Căci nu mai am speranţă, curaj şi nici credinţă
 Că ar veni şi ziua când duce-o voiu mai bine.
 Iar tu, mamă iubită, să nu îmi stai în cale
 Cu vorba, nici cu fapta. Spune-mi să mor mai bine:
 Nu vreau să vie vremea să pat ce nu se cade;
 Acela care încă nu a gustat din re!e
 Le 'ndură, dar îl doare, punând în jug grumajii,
 Pe când dacă 'l ia moartea, el este mai fericit,
 Căci viaţa înjosită e o povară mare.

Corul.

377. A fi născut din oameni aleşi e un dar nobil

Și te fălești cu dânsul, iar numele nobleții
E parcă și mai mare la cei ce-s demni de dânsul.

Ecuba

380. Frumos grăși tu fată; dar e-alipită jalea
La frumusețea asta. (Către Ulise): Iar dacă-i trebuință
Ca voi să dați răsplată copilului Peleic
Și vrei să scapi de hulă, n'o omorî, Ulise,
Ci duceți-mă 'ndată la rugul lui Ahile
Și-acolo mă ucideți pe mine fără milă,
Căci eu născuiu pe Paris care -- omorî pe fiul
Tetidei cu săgeata

Ulise

387. Fantoma lui Ahile nu cere a ta moarte
De la Ahei, ci—a dânsei.

Ecuba

389. Jertfiți măcar și corpu-mi cu fata dimpreună,
Căci va cădea un dublu șiroi de sânge 'n ăst chip:
Și pe pământ și pentru Ahile ce vrea jertfă.

Ulise

392. Destul e moartea fetei. Nu trebue-alipită
O moarte pentru alta. Noi nu doream nici asta!

Ecuba

394. Simt mare trebuință să mor cu-a mea copilă.

Ulisse

395. Ce ? N'aveam încă știre c'am și stăpân pe
capu-mi

Ecuba

396. Cum edera s'agață și eu m'agăț de fată.

Ulisse

397. Ba nu, de-ascuți de alții mai înțelepți ca tine.

Ecuba

398. De voe niciodată nu mă despart de dânsa.

Ulisse

399. Dar nici eu nu m'oi duce lăsându-ți aici fata.

Polixenia

400. Tu, fiul lui Laerte,

Fii blând cu născătorii ce-s mâniați pe dreptul

Ascultă și tu mamă: să nu te lupți cu-aceia

Ce sunt mai tari ca tine.

Ce? vrei să cazi jos oare, , ori să-ți jupoi și pielea

Târâtă cu de-a sila, să-ți pierzi și cuviința

Fiind smulsă din brațe-mi ? și îndura-vei astea,

Nu, zău ; fii înțeleaptă, căci nu e demn de tine.
In fine scumpă mamă, dă-mi mâna'ți tare dragă
Și-apropie'ți obrazul de-al meu, căci niciodată
Nu voi mai vedea globul și razele solare.
Ultima oară-i astăzi. Primește dar sfârșitul
De vaet. Scumpă mamă, de-acum plec în Infernuri...

Ecuba

413. Și eu, a mea odraslă, rămân sclavă sub soare...

Polixenia

414. ...fără bărbat,, logodnic, de cari nu avuiu parte...

Ecuba

415. Tu ești de plâns, copilă, și eu nenorocită-s.

Polixenia

416. ... și voiu ședea 'n locașul lui Hades fără tine...

Ecuba

417. Vai mie! Ce voi face? Unde sfârși-voiu viața?

Polixenia

418. ... muri-voi ca o sclavă, deși-avuiu tată liber.

Ecuba

419. Iar eu sfârșesc lipsită de cincizeci de odrasle.

Polixenia

420. Ce vrei să spun lui Ector, sau gârbovului tată?

Ecuba

421. Vesteste-i că din toate sunt cea mai urgisită.

Polixenia

422. O piept, ce mi-ai dat hrană cu dragoste de mamă!

Ecuba

423. O fată rău lovită de-o soartă fără vreme.

Polixenia

424. Adio, scumpă mamă! salut și pe Cassandra,
Pe fratele-mi Polidor ce stă 'ntr'un loc cu Tracii
Ce mult își iubesc caii.

Ecuba

427. Numai de-ar fi în viață;
Parcă mă 'ndoiu; așa mult sunt neferice'n toate.

Polixenia

428. E în viață și la moarte îți va închide ochii.

Ecuba

429. De rele sunt ca moartă, deși sânt încă vie.

Polixenia

430. Ulisse, hai, condu-mă și capul să-mi acoperi
Căci chiar de pe acuma am inima zdrobită
De plânsetele mamei și dânsa de-ale mele.
Lumină ! Iți pot spune doar numele acuma,
Căci parte n'am de tine de cât atâtea clipe
Cât merg pân'la cuțitul și rugul lui Ahile.

Ecuba

436. Pe ducă-s, vai de mine ! Și membrele-mi se 'nmoae.
Apropie-te fată, de mine, 'ntinde'mi mâna.
Nu mă lăsa lipsită de copilași.—Mor, fete!
Ce n'aș da să văd astfel pe Lacedemoneanca,
Cu Dioscurii soră... Doi ochi frumoși distrus-au
Cu prea mare rușine pe fericita Troe !

STROFA I.

Corul

442. O vânt, o vânt de mare,
Ce pe talazul apei
Duci barca ușurică,
De val spintecătoare,
Spre care țărniță mă duci tu
Pe mine urgisita ?

La ce casă sosi-voi
Pentru-a sluji ca sclavă ?
Cum-va la vr'un port doric
Ori poate-al Ffitotidei,
Acolo un'se spune
Că Apidanul tată
De ape prea frumoase
Ingrășe câmpii multe ?

ANTISTROFA I.

Ori eu ce duc o viață,
Curat de plâns în casă,
Condusă de lopata
Ce tae valu'n două,
La insula sosi-voi
Unde întâia oară
A răsărit un dafin
Ce oferi Latonei
Sfințite rămurele,
Drept o podoabă mândră
A nașterii divine ?
Cu fete Deleene
Și eu cânta-voi oare
Aurita diademă,
Săgețile și arcul
Zeiței Artemida ?

STROFA II

Ori poate că'n orașul
Palladei cu car mândru
Uni-voi pe o pânză
Gălbue-un car și caii
Țesând în firișoare
Artistic înflorate?
Sau poate-oi broda neamul
Titanilor pe care
Pe veci Zevz îl adoarme
Cu focu-i în zigzaguri?

ANTISTROFA II

Vai de părinți și-odrasle i
Vai de pământul care
Luat de greaca lance
Căzu'nvelit în fumul
Nălțat în rotogoale...
Intr'alt pământ acuma
Port nume chiar de sclavă,
Iar șa mi-am lăsat-o
Robită Europei.
Schimbat-am doar locașul
Lui Hades pe unirea
Cu un stăpân de-acuma.

ACTUL II.

SCENA I.

Taltivos, Corul, Ecuba

Taltivos

480. Troenelor fecioare, unde o fi Ecuba,
Care a fost odată regină peste Troia?

Corul

482. E, uite, lângă tine, Taltivie, și zace
Cu fața către soare și'n zdrențe 'nfășurată!

Taltibios

484. O Doamne! Ce voi spune? Că tu te uiți la oameni
Că cei cari au credință în vre-o divinitate
Amarnic se înșală și că doar întâmplarea
Conduce toate 'n lume? N'a fost aceasta oare
Regină peste Frigii cei prea bogați în aur?
Nu era ea soția lui Priam fericitul?
Și-acuma tot orașul e ruinat de lance!
Ea a rămas o sclavă bătrână făr'odrasle

Și zace jos trântită și-și murdărește capul
 Indurerat, cu țarnă. Bătrân sunt și eu, totuși
 Aș vrea mai bine moartea de cât așa rușine.
 Hai scoală, urgisito ; ridică-ți în sus trupul
 Și capul alb cu totul.

Ecuba

497. Vai ! Cine ești tu care
 Nu-mi lași corpul să zacă ? Ori cât ai fi de mare,
 De ce mă zgâlțâi oare, când vezi ce întristată-s ?

Taltivos

499. Taltiviu sunt, femeie, herold în oastea greacă,
 Trimes de Agamemnon ca să-ți aduc o veste.

Ecuba

501. De sigur, prea iubite, veniși să-mi spui că Grecii
 ocot că și pe mine urmează să mă 'njunghie
 tot pe mormântu-acela. Ce vorbă dulce-ai spune !
 să ne grăbim, să mergem ; condu-mă dar, bătrâne.

Taltivos

504. Ba vin să-ți spun, femeie, că să-ți îngropi copila !
 ei doi Atrizi și neamul ahaic mi-au dat ordin.

Ecuba

507. Vai ! Ce-mi tot spui ? Venit-ai ca să-mi aduci vești rele

Nu să mă duci la moarte ? Pierit-ai, copilă.
 Răpită de la maica'ți ! Nu te mai am pe tine !
 Vai ! Ce nenorocită-s ! Și cum i-ați curmat viața ?
 Măcar cu binișorul ? Sau v'ați slujit, bătrâne,
 De silnice mijloace, tratând-o drept dușmancă ?
 Hai spune'mi, povestește'mi, deși lucruri grozave.

Taltivos

514. Tu vrei să vărs, femeie, și alt șiroi de lacrimi.
 De mila fetei tale ; căci plânge-voi și-acuma
 Spunându-ți lucruri triste, deși-am mai plâns odată
 Când pe mormânt murit-a : Era de față toată
 Mulțimea înarmată a grecilor naintea
 Mormântului, să vază cu toți marea jertfire.
 Băiatul lui Ahile luă fata de mână
 Și-o duse pe vârșorul movilei ridicate :
 Eu stam destul de-aproape. Urmau aleșii tineri
 Ahei, cu scop s'oprească al Polixenei zbucium.
 Tot fiul lui Ahile, ținând în mâini o cupă
 De aur și umplută, făcu libațiune
 Pentru al său părinte ; iar mie-mi făcu semnul
 Să poruncesc tăcere întregii oști. Atuncea
 Trecând într'al lor mijloc, strigaiu : « Ahei, tăcere,
 Poporu 'ntreg să tacă ». Și toți tăcură molcom.

Apoi Pir vorbi astfel : Copil al lui Peleus,
Și scumpul meu părinte, primește de la mine
Aste ispășitoare libații ce evocă
Pe morți. Și tu dar vino să sorbi sânge de fată
Curat cum e și dânsa ; ți-l dăm eu și armata.
Și fii-ne prielnic ; îngăduie deslegarea
Frînghiilor de pupe și fă să ne întoarcem
Cu bine de la Troia și'n patrie s'ajungem »
Atât vorbi, iar oastea 'și-uni ruga cu dânsul.
De-al auritei săbii mâner trase atuncea,
Lăsând teaca deșartă ; făcu semn dup'aceea
Flăcăilor de frunte ai oastei Argeene
Să ia pe sus fecioara. Iar ea când înțelese
Ce soartă o așteaptă, grăi aceste vorbe :
Greci care-mi dărâmarăți orașul, eu mor volnic ;
Dar nimeni să s'atingă de trupu-mi, căci eu însămi
Voesc să v'ofer gâtul. Pe zei vă rog fierbinte
Curmați-mi firul vieții în plină libertate ;
Căci țiu mult să mor liber ; am fost și eu prințesă
Și tare mi-e rușine să am nume de sclavă
La morți ». Aplaudară toți ; însuși Agamemnon,
Al nostru rege, spuse flăcăilor să lase
Pe fată. Dânsi 'n clipa în care auzise
Cuvântul cel din urmă al celuia a cărui

Putere-i colosală, au și dat drumul fetei.
 Bazată pe-acest ordin, vestmintele-și apucă,
 Le rupe de la umăr și 'și lăsă gol tot pieptul ;
 Și-arată fără voe țâțele și sânul
 Frumos ca de statue ; genunchiu-apoi își pune
 'N pământ și'ncepe astfel prea jalnica-i vorbire :
 « O tinere, vezi pieptu'mi ; dacă tu ai dorința
 « Să îl străpungi, străpunge'l. Dacă grumaji-ți place,
 « De moarte-i gata gâtul » . iar dânsul vrând și nevrând
 Mai mult, de mila fetei, tăe'n în sfârșit gâtlejul.
 Și sângele țâșnit-a. Dar chiar murind, fecioara
 Avu destulă grije cuviincios să cadă,
 Ferind de ochii tineri ce-i rău ca să se vadă.
 Iar după ce își dete și ultima suflare,
 Prin jertfă omenească, s'au pus pe lucru Grecii.
 Unii presărau frunze pe trupul celei moarte,
 Alții un rug din trunchiuri de brad iute 'nnălțară.
 Cel ce nu făcea treabă primea vorbe urâte,
 De la cel harnic : « Cè stai, netrebnică făptură
 « Și n'aduci pentru fată nici vâl, nici vre-o podoabă ?
 « Ce ? Nu datorezi oare nimica eroinei
 « Cea nobilă la suflet și foarte curajoasă ?
 Iți spun aceste lucruri de moartea fetei tale.

Ești cea mai fericită, vorbind despre odrasle,
 Și cea mai mult lovită din mamele din lume.

Corul

579. Pe Priamizi căzut-a grozavă lovitură,
 Precum și pe orașu-mi. Zeesc destin e-acesta.

Ecuba

581. Nu mai știu către care din rele să'ndrept mintea.
 Așa-s de multe, fată! Căci de m'opresc la unul,
 Acela nu mă lasă, ci'ndată mă distrage
 O altă întristare, un lanț întreg de rele.
 Așa pe de o parte nu pot să-mi șterg din minte
 Durerea'ți fără plânger; pe de-altă parte însă
 Mi-ai scos-o mult, căci știu eu ce mult curaj avut-ai.
 Nu este straniu oare dac'un pământ netrebnic,
 De-i dă un zeu prilejul, produce roade bune;
 Iar cel cu spor, de n'are ce-i trebuie, produce
 Recoltă proastă? Însă la oameni, totdeauna
 Cel rău tot rău rămâne și bravul brav se ține
 Și nu își schimbă firea la vre-o nenorocire,
 Cî'n veci virtuos rămâne. Și care e pricina?
 Să fie născătorii, ori creșterea e poate?
 A fi fost crescut bine, de sigur însemnează
 A ști și ce e nobil; și cel ce știe-aceasta

Mai știe ce-i rușinea, căci știe ce-i frumosul!...

Zadarnic a mea minte acestea aiurează.....

Tu du-te și anunță la ai tăi Greci acestea :

Să nu-mi atingă nimeni copila, ci mulțimea

Să fie 'mprăștiată. Mulțimea ne'nfrânată

Intr'o armată mare și libertatea 'n nave

Mai rele sunt ca focul ; ba cel ce rău nu face

Se zice că-i molatic. Iar tu, bătrână slugă,

Ia iute-un vas și 'l umple cu apă și mi-l adu

Să spăl ultima oară pe fata-mi logodită,

Dar fără de logodnic, — și s'o expun pe urmă

Precum ar cere rangu-i. Dar unde am puțința ?

Dar fac ce pot. Voi strânge podoabe dela slave

Cari stă pe lângă mine, tot prin aceste corturi,

Dacă cum-va vre una putut-a ca să cruțe

De-ai noștri stăpâni de-astăzi, câte ceva de-acasă.

Podoabe prea frumoase ! Palate ce odată

Ați fost prea fericite ! Priam cu bune-odrasle,

Ce-aveai lucruri prea mândre și prea multe la număr

Și eu biată bătrână, atâtor copii mamă,

Ce rău am ajuns astăzi, nemaî având nimica

Din gloria cea veche ! Și ne mai ținem mândri !

Unul c'a fost odată stăpân peste palate,

Altul că cetățenii 'i purtau o stimă mare...
Dar astea nu-s nimica, un zbor doar al gândirii,
Curate vorbe goale... Ferice e acela
Căruia niciodată nu i se 'ntâmplă rele. (Ese)

STROFĂ

Corul

625. Mi-a fost dat să se 'ntâmple
Un rău de care nu scapi,
Din clipa'n care Paris
Tăe un brad Ideic
Cu gând ca să plutească
Pe valuri în spre casa
Elenei cea pe care,
De-atâta frumusețe,
Chiar soarele-o alintă
Cu razele-i de aur.

ANTISTROFĂ

Povara și nevoia
Mai tare ca povara
Rotescu-se'ntre ele,
De la nebunu-acela
Pe-acest pământ Simoic
Un rău funest se naște,

Lovește toată lumea
 Și face-un lanț de rele.
 Și cearta pentru care
 Păstorul judecat-a
 Pe câteși trele fiice
 De zei, pe vârful Idei

Epodos

S'a terminat cu lancea,
 Măcelul și ruina
 Căsuțelor paterne.
 O fată tot spartană
 Vărsând mereu la lacrimi,
 Suspină în palate
 Pe lângă Eurotasul
 Ce curge lin ; și-o mamă
 Ce și-a pierdut copii
 Iși pune mâna'n capu-i
 Alb, zgârâindu-și fața
 Cu unghii sângerânde.

SCENA II.

Corul, Ecuba, Servitoarea

Servitoarea

648. Femei, unde-i Ecuba cea prea nefericită,

Care-a 'ntrecut pe oameni prin groaznice-lei rele?

Coroana asta tristă nu i-o dispută nimeni.

Corul

651. Dar ce-i, nenorocito cu strigătele tale

De rele vestitoare? Nu se sfârșesc odată

Cobirile-ți?

Servitoarea

653. Ecubei i-aduc altă durere.

dar nu-i ușor la oameni ca gura-le să spue

rumoase vorbe'n rele.

Corul

655. Privește, tocmai trece

apare chiar la vreme s'audă a ta veste.

Servitoarea

657. Stăpână mult lovită, mai mult de cât ași spune,

perdută ești, pierdută, măcar că vezi lumina.

Probită ești cu totul: n'ai soț, or aș, odrasle.

Ecuba

660. Nu-mi spui o noutate și mă atingi zadarnic,

dar ce? mi-aduci cadavrul Polixenii

cărei ingropare se zice că Aheii

fac zelos cu toții?

Servitoarea

664. (à parte). Ea nu știe nimica, ci își jelește fata
Și nici ca se gândește la alte rele mai mari.

Ecuba

666. O ! Vai și-amar de mine ! Mi-aduci capul Casandrei
Profeta furioasă ?

Servitoarea

Ai nemerit o vie și nu plângi mortul ăsta
(I-arată cadavrul lui Polidor
Dar dacă ți se pare minune ne-așteptată,
Privește-un gol cadavru.

Ecuba

671. Imi eăd, vai, băețelul,
Mort, Polidor, pe care un Trac ¹⁾ mi-l scăpă'n casa-
Acum de tot pierdută-s, par'că n'ași fi'n viață.
Copile ! O copile ! Incep un cânt bacantic ²⁾.
Căci văd cât de mari rele îmi dă divinitate.

Servitoarea

678. Iți dai în fine seamă de-a fiului rea soartă ?

1) Polimistor ;

2) Imi vine s'nebunesc.

Ecuba

679. Văd necrezute lucruri pe cât de neașteptate.
 Se țin rele de rele. De-acuma nici odată
 N'o trece pentru mine o zi fără de lacrimi.

Corul

Și eu nenorocita nu sufer de cât de rele.

Ecuba

684. Copile! O copile cu mamă urgisită,
 Prin care fel de moarte sfârșitu-te-ai? Prin ce fel
 De soartă? de-a cui mână?

Servitoarea

Nu știu, căci găsit trupu-i pe țărnișurile mării

Ecuba

688. Oare vr'un val de mare îl aruncă pe țărnișul
 Prin de nisip, ori poate căzu ucis de lance?
 Vai! Vai! Abia acuma vedenia din visu-mi
 Mi înțeleg—fantomă cu aripile negre.
 Ce se ținea de mine—vedenie, copile,
 Ce-a fost chiar despre tine, ce încă de atuncea
 Nu mai erai sub soare.

Corul

697. Cine-l ucise? Știi tu? Ești pricepută'n vise.

Ecuba

698. E chiar fostu-ne oaspe, e Tracul călărețul
Unde bătrânu-i tată l-a pus sub ocrotire,

Corul

700, Vai! Ce spui? Il ucise cu gând să-i ia comoa

Ecuba

701. Nelegiute crime, ce n'au cuvânt nici nume,
Chiar dincolo-de pragui minunei! Unde este,
Dreptul de oaspe oare? O! blestemată fiară,
Cum i-ai ciopârtit trupul ăstui copil tăindu-i
Pe rând membrele toate și n'avuși de loc milă?

Corul

706. Cum o divinitate ce te apasă într'una
Ținu ca să te facă cea mai îndurerată
Din muritori! Dar ia-ă că vine Agamemnon
Stăpânul, îi văd chipul. Amicelor, tăcere!

SCENA III.

Aceiași și Agamemnon*Agamemnon*

Ecubo, de ce 'ntârzii să vii să'ngropi copila-ți,
In urma anunțării ce îmi făcu Taltiviu
Ca nici un grec s'atingă cadavrul fetei tale?

Ioi nimeni n'o atingem, dar tu umbli cam moale,
 n cât mă mir, De-acea vin să-ți grăbesc plecarea;
 e am dispus acolo, sunt bine rânduie,
 e poate ceva «bine» să fie'n aste cazuri.
 ! cine i mortul ăsta Troian ce-l văd în corturi?
 aici hainele, ce corpu-i învăluie,, arată
 ă nu e din Elada.

Ecuba (fără să observe că a venit

720. *Agamemnon, continuă a se adresa lui Polidor)*
 efericte—dacă îți spun eu astfel ție,
 ni spun chiar mie vorba—Ecubo, ce voi face?
 i cadă chiar la genuchii lui Agamemnon oare
 ri răul să îl sufer tăcând?

Agamemnon

3. De, ce femeie,
 i spatele spre față-mi și te bocești și nu-mi spui
 u deamănunțul fapta? Cine-i acesta?

Ecuba

Insă

e mă socoate dânsul, ca roabă și dușmană,
 De la genuchi mă 'mbrânce și încă o durere
 ca cele vechi ași spune.

Agamemnon

727. Ei bine, profet nu sunt ca, făr's'aud o vorbă,
Să-ți pot pătrunde șirul gândirilor.

Ecuba

Adică

729. De ce-aș tălmăci oare și gândurile ăstui
Mai mult prin dușmănia-i, căci nu îmi pare dușman

Agamemnon

731. De vrei morțiș să nu știu nimic din toate-aceste
Ajungi, de! tot acolo: nici eu nu stau de vorbă.

Ecuba

733. Fără acesta nu pot să îmi răzbun copiii.
Dar trebuie 'ndrăzneală ori dacă izbutire-aș
Ori de nu fac nimica. O! rogu-te Agamemnon,
Pe-acești genuchi, pe dreapta'ți ferice, pe bărbie

Agamemnon

738. Ce lucru ceri cu-ardoare? Să-ți las liberă viața
Firesc e pentru tine.

Ecuba

740. Nu. nu Dar de pute-voi să mă răzbun în con
Celor mișei, atunce robire-aș viața 'mi toată.

Agamemnon

742. Și-n ce ajutorință mă chemi pe mine'n fine ?

Ecuba

743- Pentru nimic din cele ce te gândești, o rege !
Vezi tu cadavrul ăsta ce țace să vărs lăcrămi ?

Agamemnon

745. Il văd ; cu toate astea al faptei șir eu nu-l știu

Ecuba

746. Eu l-am născut odată și l-am purtat la sânu-mi.

Agamemnon

747. Nenorocito, și el e vr'unul din copiii.ți ?

Ecuba

748. Dar nu-i din Priamizii cari au murit la Troia

Agamemnon

749. Atunci ai născut și-altul, afar de ei, femeie ?

Ecuba

750 Zadarnic e răspunsul, după ce vezi cu ochiii.

Agamemnon

751. Dar unde era dânsul, pe când pierea cetatea ?

Ecuba

752. Trimisu'l-a chiar tat'su, de frică să nu moară.

Agamemnon

753. Și unde, despărțindu-l de alți copii de-atuncea?

Ecuba

754. Chiar în această țară în care 'și găsi moartea.

Agamemnon

755. La Polimistor care domnește'n astă țară?

Ecuba

756. La el fu trimis paznic peste-un amar tezaur.

Agamemnon

757. Prin cine-și găsi moartea? și ce parte avut-a?

Ecuba

758. Prin cine altul? Insuși oaspele Trac l-ucise.

Agamemnon

759. Nenorocito! oare dorea să-i ia comoara?

Ecuba

760. Tocmai așa, îndată ce-află de soarta Troei.

Agamemnon

761. Unde-l găsiși? sau cine-ți aduse-al său cadavru?

Ecuba

762. Această servitoare 'l găsi pe țărmlul mării.

Agamemnon

763. Cătând însuși cadavrul? sau cu-alt lucru-ocupată?

Ecuba

764. Plecase să ia apă să spăl pe Polixena.

Agamemnon

765. Cum pare, îl ucise și-l aruncă chiar Tracul.

Ecuba

766. Lăsându-l să plutească, după ce-l ciopărtise.

Agamemnon

767. Induri, nenorocito, nemăsurate rele.

Ecuba

768. Pierdută-s, Agamemuon, nici un rău nu-mi rămâne.

Agamemnon

769. Vai! Vai! care femee e-așa nenorocită?

Ecuba

776. Nu e, numai de nu spui «Nenorocirea» însăși.
Dar să ascuți acuma ce fapte mă îndeamnă
Ca să-ți coprink genuchii: Dacă îți par că sufer

Pe drept cele ce sufer, m'aș resemnă; iar dacă
Ți s'ar părea contrarul, să-mi fii răzbunătorul
Celui mai făr' de lege și care ne-având teamă
Nici de cei Adâncuri, nici de cei de de-asupra,
Nu șovăi să faci cea mai grozavă crimă,
Deși ades avuse la noi dormit și masă
În primul rang, în șirul amicilor de casă.
Cu toate că avuse ce trebuie să aibă
Și-asupra-i își luase băeatu 'n ocrotire,
Ucisu'l-a, și apoi nici chiar mormânt nu-i face
— Odată ce'l omoară — ci îl aruncă-n mare.
În adevăr, robi suntem, slabi suntem totodată,
Dar zeii au putere și legea lor e tare;
Pe zei noi îi concepem prin legea neclintită.
Trăim și cu hotarul între ce'i drept și nu'i drept.
Și dacă legea-aceasta, ce e s'o ții în seamă,
Va fi cum-va înfrântă, anume dac'acela
Ce-ar omorî pe oaspeți sau pângărire-ar zeii
În tot ce au sfânt dânșii, nu și-ar lua pedeapsa,—
Atunci îmi pierd credința dreptății printre oameni.
De socotești rușine a 'nfrânge toate-acestea,
Mă cruță și ai milă. În tocmai ca un pictor
Ce cât-va se retrage, te uită și contemplă
Ce rele mă apasă! Eram regin'odată,

Și-acum sunt a ta roabă; avut-am altădată
Destui copii, și-acuma-s bătrână, făr'odrasle;
Oraș n'am, părăsită-s, din toți mai urgisită!
Vai! Vai! Nenorocita!.... Dar unde'ți întorci mersul?
Văd că nimic nu capăt!.... De ce noi muritorii
Ne frământăm să prindem ori-ce învățătură
Cum trebuie: însă noi nu ne dăm silință
Să prindem mai degrabă și-n grad înalt, plătind chiar
Bani mulți, «înduplecarea», ce-i singura regină
A oamenilor? Astfel ori când ar fi posibil
Să 'nduplecăm pe-ori-cine de ce-am avea dorință
Și-apoi să și obținem. Cum deci de-acum 'nainte
Ar mai avea nădejde vre-un om s'o ducă bine?
Eu cel puțin, avut-am copii, nu mai am însă.
Și plec ca și o sclavă să'ndur disprețul lumii
Și văd și fumu-acesta plutind de-asupra Troei.
Și—poate adevăr e—zadarnic încercare-aș
S'acuz pe Cypris, însă vorbesc cu toate-acestea.
Alătura de coaste-ți se culcă a mea fată
De Febus inspirată și cărei Frigienii
«Cassandra» 'i spun. O rege! Cum oare dovedi-vei
Că simți al nopții farmec și ce recunoștință
Vei arăta copilei din cauza dulceței
Strânsorilor în brațe, și ce-mi vei da și mie

Tot de pe urma dânsei? Căci din întunecimea
 Și dragostea de noapte se naște—o colosală
 Recunoștință 'n oameni, Ascultă deci acum:
 Tu vezi pe mortul ăsta; făcându-i lui un bine
 Ve face bine—acelui ce e cumnat cu tine.
 Vorbirea-mi are încă nevoie de un lucru:
 Dea zeii să se nască o voce și în brațe-mi,
 În mâini, în păr, picioare, prin meșteșug dedalic,
 Ori al vre unui zeu chiar, ca toate de odată
 Genunchiu să-ți coprindă și-apoi să deie drumul
 Rostirii de tot felul. Stăpâne, cea mai mare
 Lumină din toți Grecii, înduplecă-te—odată!
 Oferă 'mbătrânitei un braț de răzbunare,
 Deși nimic nu 'nseamnă ¹⁾ dar totuși. — Datoria
 Unui om brav pretinde, să ții cauza dreaptă
 Și pe cei răi ori unde și-ori când să-i tratezi aspru

Corul

830. La oameni este straniu că toate li se'atâmplă
 Și că eterna legea hotărât destinul,
 Pe prea învrășmășiții făcându'i buni prieteni,
 Și dușmani pe aceia ce s'au iubit 'nainte.

Agamemnon

834. Eu am milă, Ecubo, de fiu-ți, de durerea-ți,

1) Bătrâna,

De mâna-ți rugătoare, și vreau ca din respectul
De zei și de dreptate, să sufere pedeapsă
Nelegiuitul oaspe, — de-i numai cu puțință
Să pară lucrul astfel că-ți îfolosește ție
Să nu pară armatei c'am chibzuit omorul
In contra unui rege, din dragostea Cassandrei.
Căci este o portiță pe unde turburarea
Intră în al meu suflet; întreaga mea armată
Vede-un amic într'ânsul, iar în cel mort un dușman
Chiar dacă drag îmi este copilu-ți mort, aceasta
E personal, deci nu e ceva comun cu-armata
Cândește c'ai în mine un om care voește
Să sufere cu tine și'n grabă să te-ajute!
Să slăbi-va zelul, de m'or urî Aheii.

Ecuba

349. Prin muritori, vai! nu e vreunul de tot liber;
Căci ori este robitul averilor, ori soartei;
Ori vulgul de cetate, ori textele de lege
Îl fac ca să se poarte în alt chip de cât gându-i.
Dar fiind-că ți-e frică și 'ngăduiești multimei
Mai mult decât e dreptu-î, te scap de frica asta;
Să știi că chiar de cumva la ceva rău gândi-voiu
Contra acelu care mi-asasină copilul,
Nu iei parte la fapta-mi. Iar dacă s'ar produce

hgh. 089

Printre Ahei vr'o zarvă, sau vr'un curent s'ajute
 Pe Tracul în pericol să 'ndure ce 'ndura-va
 Impiedică-i și fără să. pari că de hatâru-mi.
 Cât despre celelalte, n'ai grije, căci pe toate
 Orându-i-voiu bine.

Agamemnon

860. Cum dar ? Și ce vei face ? Cu sabia în mâna-ți
 Bătrână ridică-vei barbarului viața ?
 Sau poate prin otrăvuri ? Prin ce mijloc în fine ?
 Ce mână mai ia parte ? De unde 'ți iei tovarăși ?

Ecuba

864. Mulțime dp Troence acoper corturi

Agamemnon

865. Vrei să vorbești de sclave de Cline cucerite ?

Ecuba

866. M'oiu răzbnna cu—acestea pe asasinul oaspe.

Agamemnon

867. Cum care ? Biruirea bălbaților putea-va
 Să stea 'n mâini de femei 0

Ecuba

868. Teribilă-i mulțimea ; și-apoi cu viclenie
 Devine neînvinsa.

Agamemnon

869. Da, da, totuși disprețu-mi arăt sexului vostru,

Ecuba

870. De ce când la copii lui Egiptos viața
Femeile—au curmat-o; și Lemnosul lăsat-au,
Fără bărbați cu totul. În fine vreau aceasta:
Să lași astfel de vorbe și să trimiți pe-această
Femeie 'n siguranță, prin mijlocul oștirii.

(Către sclavă)

Iar tu, când te apropii de Tracul oaspe, spun-i:

«Ecuba, care-odată a fost regina troei,

«În interesu-ți propriu ce-i măcar cât al dânzei,

«Te cheamă și pe tine și pe copii: nevoe-i

«Să știe și copiii vestirile Ecubei».

Oprește, Agamemnon, și 'mmormântarea fetei

Cea de curând jertfită, ca fratele și sora,

Un dublu păs al mamei, să moară 'n veci aproape.

O flacăra să'i ardă și 'ntr'un mormânt să șeadă.

Agamemnon

882. Pe voe-ți vor fi toate. Dacă putea armata

Pe mare să plutească, nu-ți mai făceam hatâr. Dar

Fiindcă vânturi bune un zeu nu vrea să dea,

Nevoe-i să rămânem în liniște și'n zare

Să ne 'ndreptăm privirea. Dorescu'ți reușită.
 Căci e comun tutora : și'n parte fiecărui,
 Și statului, ca răul tot ceva rău să îndure
 Iar celui bun să-i meargă în totdeauna bine. (Ese).

Corul

STROFA I.

889. O patrie troiană !
 De-acum n'oiu avea nume
 De țară neînvinsă.
 Astfel de nor elenic
 Te'nvăluie în juru-ți,
 Zdrobindu-te 'nainte
 Cu lancea, da cu lancea ;
 Pierdut-ai și coroana
 De turnuri ridicate.
 Te-ai murdărit de pata
 Funestă a cenușei.
 De-acum, nenorocito,
 N'oiu mai intra în sânu-ți.

ANTISTROFA I.

Tocmai în faptul nopții
 primit-am lovitura.
 Când somnul dulce

'nchise ai mei ochi după cină,
Și de cântări și jertfe
'nveselitoare soțu-mi
Pe pat se întinsese.
Iar sulița la locu-i
Era. N'aveam putință
Să mai vedem mulțimea
Ce 'nnainta spre Troia
Lui Ilus.

STROFA II.

Iar eu părul
Mi'l potriveam cu panglici
Legate sus cu artă ;
Oglinda aurită
Nemărginite raze
Scoțând, reflecta chipu-mi
Și mă 'ndemna ca 'n grabă
Să mă întind în patu-mi.
De-odată 'n tot orașul
Se 'mprăștie un zgomot ;
Și peste tot, îndemnul
Acesta răsunat-a :
O fii de greci. când oare,
Când vă-ți întoarce—acasă,

După ce veți distruge
Cetatea iliacă ?»

ANTISTROFA II.

Măcar c'am lăsat patul
Iubit, ce doar cu-o pânză
Era 'uvelit—cum face
O fată Doriană —
Și am căzut 'naintea
Dianeienerate,
N'am izbutit ; din contră,
Văzutu'mi-am mort soțul :
Și-acum privesc spre marea
Sărată și spre-orașu'mi
După ce pânza puse
Corabia 'n mișcare
Și mă lăsă departe
De țara Iliacă.
M'a doborât durerea...

Epodos

Și-am blestemat pe-Elena,
Cu dioscurii soră
Și pe funestul Paris,
Boărul de pe Ida,
Căci nunta, ba nu nunta

M'a scos silnic din case,
Și m'a lovit afară
Din țara părintească.
Dea zeul ca pe dânsa
Să n'o mai ducă marea
'Napoi, nici să n'ajungă
În casa părintească !

SCENA IV.

Aceiași și Polimistor

Polimistor

933. Cel mai iubit din oameni, Priam și tu, Ecubă,
Mai scumpă dîntre toate, te plîng când văd cetatea-ți
Dărmată și pe fata-ți cea de curînd junghiată.
Vai ! Nu-i nimic statornic, nici glorie, în fine
Nict cel ce-o duce bine nu-i sigur că n'o pate
Cîndva. Dar zei 'n fel și chip acestea,
Produc și turburare, în scop ca 'n neștiință
De ce o să se 'ntâmple, să 'i venerăm pe dînșii
La ce bun să deplîngem acestea toate, dacă
De loc nu micșorează vr'un rău de mai nainte ?
Iar dacă-mi găsești vină pentru—a mea lungă lipsă,
Reține-te ; căci tocmai cînd tu—ai venit pe—aicea
Eram dus la hotare. La 'ntoarcerea mea însă

Mă întâlnește sclava această' a ta și-mi spune
Cuvintele pe care le ascultaiu. Venit-am,
Cu toate că de altfel tocmai eșeam de-acasă
Să fac acelaș lucru.

Ecuba

948. Rușine-am, Polimister, să te privesc în față,
Când am căzut în astfel de rele. Căci pe tine,
Ce m'ai văzăt ferice, nu pot fixa privirea
In astă tristă soartă, unde mă aflu—acuma.
Rușinea mă oprește. Tu, însă, Polimistor,
Să nu crezi că aceasta-i că gândesc rău de tine.
E un motiv, de altfel, și-o regulă ca 'n fața
Bărbatilor femeea să nu privească țintă.

Polimistor

956. Și nici nu-i de mirare. Ce-ți trebuiește însă
Din parte-mi? Pentru care nevoie-ai scos picioru'mi
Din casă?

Ecuba

958. Atât ție cât și către copii-ți
Voesc să spun un lucru ce mă privește—aparte
Poruncă dă deci gardei să stea mai la o parte
De corturi,

Polimistor

971. Vă retrageți! Căci mi-e în siguranță

Această izolare, Și tu îmi ești amică
Și oastea greacă mi-este. Spune-mi în ce anume,
Acel ce-i merge bine, dator e să ajute
Pe-amici în suferință : de altfel eu sunt gata.

Ecuba

966. Spune-mi întâi tu dacă Polidoros băeatu-mi,
Ce l-ai primit în gazdă din mâna'mi și-a lui tat'său,
Trăește. Celelalte le-oiu spune după asta.

Polimistor

969. De sigur ; despre partea băiatului n'ai grije !

Ecuba

970. Prea scumpe ! Cât de bine grăești și demn de tine !

Polimistor

971. Ce vrei afar de asta să afli de la mine ?

Ecuba

972. De 'și mai aduce-a amîn.e vreodată și de mă-sa.

Polimistor

973. Chiar căuta adesea să vie-aici la tine.
Pe ascuns.

Ecuba

974. Dar e întreagă comoara ce-a avut-o
Când a venit din Troia ?

Polimistor

975. Intreagă, căci e 'n pază într'ale mele ease.

Ecuba

976. Păstrează-o dar cu grije și nu râvni la bunul
Celor ce 'ți sunt aproape.

Polimistor

977. De loc, căci mulțumit sunt cu cele ce-am acuma.

Ecuba

978. Știi dar ce vreau a spune și la copii și ție?

Polimistor

979. Nu știu, dar tu cu vorba 'ml vei lămuri aceasta.

Ecuba

980. De sigur, o iubite, cum mă iubești acuma
Și tu.

Polimistor

981. Și care-i lucrul ce trebui să cunoaștem
Și eu ca și copii-mi?

Ecuba

982. Vechi îngropări de aur de—al neamului Priamic

Polimistor

983. Acesta este lucrul ce vrei să știe fiu'ți?

Ecuba

84. Firește, și prin tine, căci ești curat la suflet.

Polimistor

85. Dar ce este nevoie să stea de față fii-mi ?

Ecuba (cu sarcastic echivoc)

86. Mai bine ; ca și dâșii să știe, dacă mori tu.

Polimistor

87. Așa e ; ai spus bine ; mai înțelept e astfel.

Ecuba

88. Știi dar unde e templul Atenei Iliace ?

Polimistor

89. Acolo e comoara ? Dar care este semnul ?

Ecuba

90. O piatră neagră care peste pământ stă dreaptă.

Polimistor

91. Și ce vrei să 'mi spui încă din tot astfel de lucruri ?

Ecuba

92. Vreau să-mi scapi și-alte bunuri cu cari fugii din
[Troia.

Polimistor

93. Și unde sunt acestea ? Le ții ascunse 'n haine ?

Ecuba

994. Sunt tot în aceste corturi, printre grămenzi de pradă

Polimistor

995. Dar unde? Căci aicea-i numai un cerc de nave
[Grecești]

Ecuba

996. Sunt alte corturi anume pentru sclave.

Polimistor

996. Dar sigur e 'năuntru? Nu au bărbați în ele?

Ecuba

998. Nu-i nici un Grec 'năuntru? Doar singure noi
[suntem]

Hai intră înăuntru — căci grecii ard de dorul
Să dea drumul la vase plecând acas' din Troia —
In cât împlinind toate, cum cere trebuința.
Pleca-vei cu copii-ți din nou unde lăsat-ai
Copilul meu.

Corul

1003. Tu încă n'ai suferit nimica,
Dar poate-ți iei pedeapsa. Ca și acela care
Iși pierde echilibrul și cade în oceanul
Nemărginit, în tocmai și tu-ai să cazi din viața-ți
Ce-ți va lua-o moartea. Căci unde cheazăia

Față de Zei și drepturi dispăre, vine răul
 Distrugător. Pe tine te va înșela speranța
 Aceste căi¹⁾, căci dânsa te'mpinse către Hades
 Pe peste morți domnește, o tu nenorocite!
 Și-ți vei pierde vița lovit tocmai de mâna
 Ce nu-i pătașe 'n lupte. (Ecuba scoate ochii lui
 [Polimistor].

Polimistor

12. Vai ! Mi-a pierit lumina din ochi: sunt orb de-acuma!

Jumătate din cor

13. Amicelor văzut-ați cum Tracul se bocește ?
 Undată se aud și țipetele copiilor înjunghiați cu un
 [minut înainte, tot de Ecuba).

Polimistor

14. Vai ! Vai ! Copii ! Lovirea e mai grozavă încă

Cealaltă jumătate a corului

15. Amicelor, noi rele s'au săvârșit în corturi

Polmistor

16. Dar nu scăpați de mine nici chiar cu pasul iute
 Căci tot lovind într'una, voi sfărâma locașui.

1). Calea cea rea.

Jumătate din cor

1018. A! Iată că îi iese din mână o săgeată,
Din mâna-i încărcată ¹⁾. Vreți să cădem asupra-i?
Momentul chiar ne cheamă să fim ajutoare,
Troenelor, Ecubei.

Ecuba (către Polimistor)

1021. Făr'a cruța, lovește și porțile răstoarnă.
De-acuma nici odată lumina ce străluce
Nu va cădea'n puple-ți. Nu vei vedea'n viață
Pe-ai tăi copii pe care îi ucisei eu însămi.

Corul

1024. Stăpână, doborât-ai pe Trac? Li ai în mână?
Făcut-ai tu în tocmai precum spuneai?

Ecuba

1026.

Indată

Il vei vedea pe dânsul orbit șezând naintea
Căsuțelor, ducându-și piciorul la 'ntâmplare,
Și doi copii pe care i-am omorât cu-aceste
Troene foarte brave. Deci și-a luat pedapsa.
Cum vezi, din corturi ese; dar mă retrag deoparte,
Să nu mă simtă Tracul ce ferbe de mânie
Ne'nvinsă.

1). De crime

Polimistor

1033. Vai de mine ! Unde-apuca-voi care ?

Unde-o să-mi opresc mersul bazat, ca și o fiară,

Pe mâini ori pe picioare ? Ce cale aş alege ?

Pe-acesta ori pe-aceea, dorind a pune mâna

Pe fetele Troene de oameni ucigaşe,

Ce m'au lovit pe mine ? O blestemate fete !

Dio Frigia 'n ce colțuri v'ați pitulat de mine

În fuga-vă ? O soare ! De ai putea să-mi vindecii

A ochilor pleoapă însângerată, oarbă,

Și să-mi redai lumina !... Tăcere ! a ! tăcere !

Tiptilul mers al ăstor femei îl simt. Dar unde

Mi-aș îndrepta eu pasul ca, să mă satur bine

De carne și de oase, să-mi fac un prânz de fieară.

Făcându-le ¹⁾ pieirea ca să răzbun peirea'mi ?

Și încotro și unde merg, după ce lăsat-am

Bacantelor lui Hades să-mi sfâșie copiii

Și câinilor să facă din bucățele cină.

De sânge-ori să le 'nșire în chip barbar pe munte ?

Unde să'mi opresc mersul ? Unde-apuca-voi oare ?

Un' să mă întorc—ca nava ce își îndoiaie pânza

De în, cu funii groase—și să m'arunc ca paznic

De copilași spre-această ucigătoare haită ?

1) Femeilor.

Corul

1063. Nesuferite rele 'ți sunt făurite ție.
Un zeu ce te apasă ți-a dat pedepse aspre,
Căci săvârșit-ei fapte de tot nelegiuite.

Polimistor

1066. Vai ! neam trac ce porți lance, armat, și cu cai
mândri,
Lui Ares trup și suflet ¹⁾ ! Voi greci și frați Afrdici !
Ah ! Țip și țip într'una ! Pă veci ! Veniți degrabă !
Dar cine mă aude ? Ori nimeni nu m'ajută ?
Ce 'ntârziați ? Adus-au pierea-mi femeii sclave,
Doar niște femei sclave ! Grozave rele sufer !
Vai ! Vai ! Ce lovitură ! Un'să mă'ntorc eu ? Unde
Porni-voiu ? Să-mi iau zboru'n cereștile văzduhuri,
Spre punctu'nnalt și unde Orion cum și Sirius
Aruncă mereu raze din ochi ce ard în flăcări ?

Corul

1084. De 'ndură vre-unul rele mai mari decât se poate
Ertat e să se scape de viața numa'n 'n chinuri.

Agamemnon

1086. Venit-am, căci un țipăt am auzit ; ecoul,

1) Mereu gata de luptă.

Copil fără astâmpăr al stâncilor de munte,
A răsunat prin oaste, făcând un vuet mare.
Și de nu știam cumva că turnurile Troei
Căzute sunt prin lancea grecească, acest zgomot
Ne-ar fi făcut o frică nu tocmai măsurată.

Polimistor

1091. Iubite Agamemnon, te-am cunoscut pe voce.
Vezi ce înduri acum ?

Agamemnon

1013. Vai, Polimistor, cin'te pierdu, nenorocite ?
Cin ți-a luat vederea și ți-a umplut de sânge
Orbitele și cine ți-a omorât copiii ?
De sigur că ori-cine a fost, avea'o ură
Prea mare și pe tine, precum și pe copii-ți.

Polimistor

1097. M'a omorât Ecuba cu alte femei slave :
Nu mi-a luat viața, dar mai rău cu atâta.

Agamemnon

1099. Ce spui ? Făcuși tu fapta aceasta precum spune ?
Avut-ai îndrăzneală, Ecubo, de-așa faptă ?

Polimistor

1101. Vai, ce spui ? Dânsa este chiar undeva pe aproape

Arată-mi, spune-mi unde-i, s'o prind și să o sfâșiiu
Cu ghiarele și trupul de sânge să'i 'l umplu.

Agamemnon

1104. Ce te-apucă ?

Polimistor

Te rog, zău, mă lasă ca pe dânsa
S'arunc mâna-mi turbată.

Agamemnon

1106. Oprește-te. Aruncă sălbatica-ți pornire
A inimei ; vorbește, ca să te-ascult pe tine ;
La rându-i și pe dânsa, ca drept să pot să judec
In schimbul cărei fapte înduri toate acestea ?

Polimistor

1109. Să-ți spun. Din toți copiii lui Priam și-ai Ecube
Fu cel mai mic Polidor ; iar tat-su având teamă
De-a Troei cucerire, mi-l dă să-l cresc acasă.
Eu l-am ucis. Tu însă ascultă pentru care
Pricină-i curmaiu viața,—să poți vedea ce bine
Făcut-am și cu câtă 'nțeleaptă prevedere !
Intâi, am avut teamă ca nu cumva băeatul
Ce ți-ar fi rămas dușman, s'adune vre odată
Pe r'zvrățiții Troei și s'o înalțe iarăși.

Al doilea, că grecii știind că mai e 'n viață
Vre un urmaș din Priam, putea-s'ar să trimeată
Din nou flota spre Troia și-apoi să dea năvală
Chiar pe pământul tracic, punându-se pe jafuri,
Și astfel răul care m'atinge-acum la suflet
Ar trece la vecinii Troenilor ¹⁾, o rege.
Ecuba însă care știe bine că fiu-său
De moarte a avut parte m'atrasede cu momeală
Să-mi spue că în Troea ascunse-s iăzi cu aur ;
Și m'a băgat în corturi pe mine și copiii-mi,
Ca nu cumva și altul să știe toate-acestea...
Abia mă așezasem pe-un pat și de odată
Grăbesc mai multe fete troene, parte 'n dreapta
Și altă parte 'n stânga, ca 'n juru-unui prieten,
Ținând în mâini mantaua-mi țesută de o mână
Edoniană ²⁾; ele privesc mai la iumină
Vestmântul și-l tot laudă ; iar altele se uită
La lancea-mi tracă ; și astfel că iute mă și cura
De-o îndoită pază ³⁾. Iar cele ce-au fost mame
Imi iau copiii 'n brațe, s'arată minunate,
Și-i trec din mână 'n mână, ca să-i îndepărteze

1) Vrea să zică la Traci.

2) In sens de Tracică.

3) Mantaua și lancea.

De mine ! După'aceea—și cum ai putea crede ? —
In toiul dezmierdărei gingașe, scot de odată
Cuțite de sub haine și-mi junghie copii.
Iar altele m'apucă de mâini și de picioare.
In tocmai ca dușmanii. Iar de cătam vr'odată
Să sar în ajutorul copiilor, atuncea,¹
Când vream să-mi ridic capul, mă apucau de chică.
De ridicam vre-o mână și-atunci nenorocitul
Tot nu făceam nimica, de-a sclavelor mulțime.
In fine săvârșit-au și crima cea din urmă,
Ce 'ntrece ori-ce rele, căci au luat chiar ace
Și mi-au străpuns,—ce groază !—și mi-au umplut de sânge
Luminile din ochi-mi. Apoi plecară 'n fugă
Prin corturi. Ca o fiară mă năpustiiu pe urma
Cățelelor pătate de sângele-mi. Zadarnic
Dărâm, lovesc de-a lungul pereților... și-acestea
Le sufer doar din zelul de—a:ți face un serviciu,
Scăpându-te—Agamemnon de dușman, dar fiindcă
Nu vreau să lungesc vorba,—dac'altul mai nainte,
Ori altul de acuma, ori spune, ori voește
Să spună rău de sexul femeilor, atuncea.
Eu, prescurtând, voiu spune acestea doar : Nici marea
Și nici pământul n'are în sân un neam ca ăsta,
Acel ce 'n totdeauna cu ele are-a face
O știe.

Corul

1160. Polimistor, să nu te mai înfurii ;
Să nu ne înfrunți astfel, din pricina durerii,
Tot sexul la olaltă. La număr suntem multe
Și dacă printre rele își au unele locul.
Sunt altele virtuoase și demne sunt de pizmă.

Ecuba

1164. Ar fi drept, Agamemnon, ca nici odată limba
Să nu aibă putere mai mare decât fapta ;
Că dacă omul face cumva o faptă bună,
Ar trebui să poată și să vorbească bine ;
Iar dacă rea e fapta-i și vorbele să-i fie
Mai searbede ; ce nu-i drept, nu poată nici odată
Să se exprime bine. «Sofoși» ¹⁾ sunt toți aceia
Ce meșteșugul ăsta îl știu, dar n'au puterea
Să învârtă meșteșugul pân'la sfârșit ; din contră
Sfârșit-au rău cu toții și n'a scăpat nici unul.
Asta-i precuvântare privindu-te pe tine ²⁾
Acum trec la aceasta ³⁾. Răspunde-ți voi și fie
Ce spui că având gândul să scapi de două sarcini,

1) In seus de «sofiști».

2) Agamemnon.

3) Polmistor.

Pentru-Agamemnon una și pentru greci cealaltă,
 Mi-ai omorât băeatul. Intâi, nelegiuite,
 Nu s'ar putea vr'odată să fie neamul «barbar» 1)
 Cu Etinii prieten și nici c'ar fi vr'odată.
 Deci ce hatâr ținut-ai să faci cu-așa grăbire?
 Să te 'ncruscrești cu vr'unul? Aveai vr'o înrudire?
 Ori ce pricină'n fine? Aveau de gând să tae
 Recolta die regatu-ți, plutind încă odată?
 Pe cine crezi să 'ndupleci cu astfei de palavre?
 De-ai spuue adevărul, râvnirea ta de aur
 Și pofta-ți de câștiguri mi-au omorât copilul.
 Apoi ascult' aceasta; Când Troi-i mergea bine
 Și-avea și meterezuri jur împrejur, când Priam
 Era încă 'n viață și a lui Ector lance
 Avea izbânzi, atuncea tu, care-mi creșteai fiul
 Și îl aveai la tine.—de vrei să-l servești pe—ăsta 2)
 De ce nu-l omorâseși, ori viu să-l duci cu tine
 In tabăra grecească? Când încetat-- însă
 A soarelui lumină să ne surâdă nouă,
 Iar fumul îți aduse vestirea că orașul
 E nimicit de dușmani, ucis-ai pe copilul
 Ce'n casa ta venise. Dar mai ascultă încă,
 Să-ți vezi neleguirea: Dacă erai amicul

1) Neamul ce nu e nici grec nici roman.

2) Pe Agamemnon

Aheilor, atuncea aveci și datoria
Ca aurul ce însuți spui că e-al lui Polidor,
Să-l dai la nevoiașii ce stă afar din țară
De multă vreme încă.— Tu însă nici acum
Nu vrei să lași din mână comoara, ba ții musai
Să o păstrezi acasă. Dar de-mi creșteai copilul,
Cum trebuia a-l crește, și îl păzeai atuncea
Aveai frumoasă cinste. Căci numai în restriște
Amicul ne dă probe. Ba încă, de 'ntâmplarea
Făcea să cazi în lipsă, copilul meu tot timpul
Cât ar fi dus-o bine, chiar el ar fi fost mare
Comoară pentru tine.— Acum n'ai nici prieten
Pe tânărul acela Zbură și bucuria,
Ce o aveai de aur! Și vezi unde ajuns-ați
Și tu și copilași-ți.— Și ție, Agamemnon,
Iți spun că dacă cumva 'l vei ajuta, părerea-vei
Nelegiuit ca dânsul: ai ocroti pe gazda
Ce nu e nici pioasă, nici credincioasă față
De cei ce trebuiește, nici dreaptă ori cu frică
De zei, iar noi am spune că ții cu criminalii,
Că și tu ești tot astfel.

Corul

1215. O! cum faptele bune prilej dă totdeauna
Să spui și vorbe bune!

Agamemnon

1217. Imi vine greu să judec nelegiuiri străine,
 Dar totuși e nevoie; odată ce luat-am
 Afacerea în mână, s'o las mi-ar fi rușine.
 Deci, ca să știi, credința-mi e c'ai făcut omorul
 Oaspelui tânăr numai ca să-i răpești comoara,
 Iar nu în interesu-mi și nici în interesul
 Aheilor. Și dacă vorbești prielnic ție,
 O faci silit, fiindcă ești copleșit de rele.
 Poate-i ușor omorul de oaspe 'n țara voastră,
 Dar foarte mare crimă e aceasta la noi grecii.
 Deci dacă judecare-aș că nu ai nici o vină,
 Aș mai scăpa de hulă? Zău, n'aș putea și dacă
 Ai îndrăsnit a face o faptă prea urâtă,
 Să 'nduri acum tot răul.

Polimistor

1229. Vai, sunt învins de-o sclavă, silit să dau răsplată
 Celor mai jos ca mine.

Agamemnon

1231. Și nu e cu dreptate, când ai făcut acestea?

Polimistor

1232. Vai de copii ăștia, de ochi, nenorocitul!

Ecuba

1233. Tu suferi. Dar eu oare nu sufer de copilu-mi ?

Polimistor

1234. Te bucuri și în față mi-arunci numai batjocuri,
O tu ce ești în stare să faci ori și ce rele!

Ecuba

1235. Când mă răzbun pe tine nu trebuie să mă bucur ?

Polimistor

1236. Pe pace fii. Atuncea când apa mării...

Ecuba

Sigur

1237. M'o duce pe o navă spre-ale Eladei țărături ?

Polimistor

1238. Te va înghiți îndată ce-i cădea de pe punte...

Ecuba

1239. Și cine mă va 'mpinge spre saltul cel de moarte ?

Polimistor

1240. Sui-te-vei tu însăși chiar pe catartul năvei.

Ecuba

1241. In spate—avea-voiu aripi ? sau în ce chip atuncea ?

Polimistor

1242. Te vei preface 'n câine cu ochii plin de flăcări

Ecuba

1243. De unde poți cunoaște schimbarea formei mele ?

Polimistor

1244. Dionisos, profetul Trac, însuși spuse-aceastea

Ecuba

1245. Nu ți-a prezis și ție nici unul dintre rele ?

Polimistor

1246. Nu m'ai fi prins atuncea cu— astfel de viclene,

Ecuba

1247. Și voiui trăi viața aceea vie—ori moartă ?

Polimistor

1248. Ba moartă și mormântu-ți se va numi...

Ecuba

1249 Vei spune

Un nume ce-are seamăn cu forma mea, sau care ?

Polimistor

1250. «Mormântul unui câine nenorocit, ce-i semnul Luntrașilor».

Ecuba

1251. Nu-mi pasă ; m'am răzbunat pe tine.

Polimistor

1252. Mai trebuie să moară și fata Cassandra

Ecuba

1253. Așa nenorocire ți-o dăruiesc tot ție.

Polimistor

1254. O va ucide însăși a ăstuia ¹⁾ nevastă,
Sinistră păzitoare a casei conjugale

Ecuba

1255. Dea zeul să nu-și piardă copila Tindaridă ²⁾
Până 'ntratâta mintea !

Polimistor (către Agamemnon)

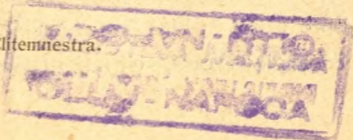
1257. Și ridicând securea asupra-ți, și pe tine
Te va ucide.

Agamemnon

1258. Oare nebun ești și-ai dorință
Să 'ntâmpini și-alte rele ?

1) A lui Agamemnon, Clitemnestra.

2) Clitemnestra.

Polmistor

1259. Lovește ! să știi însă că Argosul te-aștepta
Cu-o bae ucigașe.

Agamemnon

1260. E ! sclavi ! Indepărtați-l cu sila de aicea !

Polimistor

1261. Ce-ai auzit nu-i place ?

Agamemnon

1262. Inchideți-i și gura.

Polimistor

1263. Inchideți-o, căci totul am spus.

Agamemnon

1264. Fiindcă are
Așa mare 'ndrăzneală, să-l lepădați mai iute
Pe-o insulă deșartă. Iar tu nefericită
Ecuba, mergi de 'ngroapă'ți cadavrele—amândouă.
Nevoe-i să vă duceți, Troenelor în grabă
Pe la stăpâni în corturi, căci văd un vânt prielnic
Spre a ne 'ntoarce—acasă. Ne dea zeul plutire
Spre patrie cu bine și tot cu bine toate
Să le găsim acasă, scăpați de-așa necazuri.

Corul

1272. Amicelor iubite, duceți-vă prin corturi.
Spre țarm. Fiți apoi gata să v'apucați de muncă.
Sclaviei, căci așa vrea «nevoea» ¹⁾ ne 'ndurată.

— FINE —

1) «Ananki». o nevoie impusă de cursul neîndurat al destinului,

8.

In „Biblioteca pentru toți“

se află traduse, lucrările cele mai de seamă, ale marilor maestrii ruși.

Iată unele din ele:

Precocii (roman) *de Dostoievski*

No. 460—461 Lei 10

Gândirea (nuvelă) *de Leonid Andreiew*

No. 454 Lei 5

Un rege lear al Stepei *de Turghenieff*

No. 472-472 bis. Lei 10

Cea dintâi iubire *de Turghenieff*

No. 363 Lei 5

O noapte de Mai *de Niculae Gogol*

No. 317 Lei 5

Muzicantul orb *de W. Korolenko*

No. 373—373 bis Lei 10

Invierea (roman) *de Lew. Tolstoi*

No. 581—583 bis Lei 20

Revoluționarii (nuvele) *de Tolstoi*

No. 516—516 bis. Lei 10

ANTICARIAT

CLUJ

— Lei 10 —

10

5

APĂRUT:

In Editura Librăriei „UNIVERSALA“

Alcalay & Co.

BIBLIOTECA PENTRU TOȚI

GEORGE COURTELINE

TAINA FAMILIEI

(Boubouroche)

Comedie în două acte

LINIȘTEA CASEI

Comedie într'un act

TRADUSE DE

I. E. A. BASARABESCU

Pretul 5 Lei

A^u APARUȚ:

In Editura Librăriei. „UNIVERSALA“

Alcalay & Co.

„BIBLIOTECA PENTRU TOȚI“

PAUL BOURGET

André Cornelis

ROMAN

TRADUCERE DE
I. GR. PERIETEANU

Prețul 15 Lei